

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Afguderie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Afguderie", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker:
https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1813_207-txt-shoot-idm100/facsimile.pdf (tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

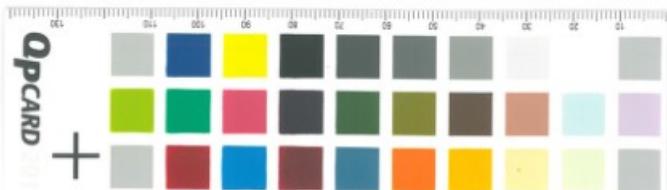
Djiby.

Hans Christian Andersen.

p. 27. 87.

Hyatt Skidmore of N.Y. No. 850.

22/1813.

Der, hvor Himmelstøerne frante
Hjælper til andengang Bro,
Hvor saa idt man Strost stemte
Med den lejre Segels røde
Der lig vilde Blommer valte
Som et sport Lu-håb,
Søve det tynde vode Galte
Om Skjalm hødes tauje Grav.

Elster op fra ebers Grabe
Kromne Åber, gamle Skjalm!
Eder Endager vindt Søve
Brandet som den sorte Halm!

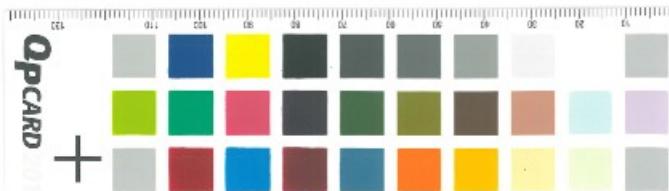
Om Augusterie.

Avt leve i en Hedenningtid, det har jeg længe vedt, og de diensontige Kjendemarker herpaa, som faa hypotis vise sig i den litterære Verden, kan i Grundten lighedsalid forunder mig som de mange i den politiske og i Hoveddagstider; men jeg ved der ere Mange, som ei vil tra det, og da vi Engedam er forgivens, han lange Sygdommen ei vorde forunmittel, agter jeg det næstligste, stundom at gøre Menigheden opmærksom pa et utroligt Udsrud. Det er saa meget mere nu Styldighed, som Man begynder at vise mig, som en Hoveddusel, og jeg, et udlige Døse, men at ville det, har selv givet nogen Aulebomme derful. Noget Saadant falde mig ind i Øie, da Mo. 12 af Dagen faldt mig i Haand, thi etterat den politiske Journal der har fortalte os, at Antakker er Nordens sande Gud og at den oldnordiske Alakær er en guddommelig sande Religion, maaatte jeg deraf læse en Hors over den Antakker af Alakær jeg fremførte, for jeg, saa heber det, afslöbt til næste Tiders come Augustebilleder. En ligende Utritt har jeg også seet hos Svenføren, der har varmet sin Hjerte med Phosphorus og betræct Danmarks Skatstab i des Øye, men det er ikke at regne, thi naar Man forlanger at Danmark skal finde Huset pa Klippen fra sig, for at vindt sin hoimodige Nubes Venfab, er det gaangt rimeligt at forlange det Samme i aandelig Høftstand af Danmarks Son. Til det smukke Raab, at jeg skal syde min Christ-

sketlam fra min, for at kunne rolig besøse Skaaleme af den Absolutest idealistiske Mønster, og da ikke Andet er være, end at naar Nordens Fredes et Ryder Norges saa sig, for at kunne rolig betraaet Strøkene af Sveriges Majestat, da skal jeg dermed mig paa hvad der er for mig at giøre, men intil da vil jeg kun fra Klippen betrage Svenførens Absolutisch, den rene Aristoferserpunkt, med i sin indboldte Hertelighed med Vatter og Spot, Afgudsdykterne midt Borsrig og Harme. Den higer paan min Vilsting Klippehuset fra mig em du kan! men vægt dig, at ikke en Steen nedruuler fra Kloven og knuse dig med alle dine Knubbebillere, at ei, mens du drømmes dig til en Tulathor med Hans mørke og Delt, at Dordenlag rammer dig saa, at Man ei skal tale om Straader, men vel om Aogen af Jordbræn, som eggaer i Eriahed? Søs, det er endnu dog lidt imphøjt, og jeg kan gjerne endnu spørge med Volaz forstaae I mig eller ikke?

Nu tilbage til Lydkeren, der og vil legs Antakker i det Thundvæger, hvor, efter Weythen, kum Træs har hjemme, han dumblig og kaad som hans. Granden vover at sige, at jeg er afsløben fra den guddommelige sande, oldnordiske Alakær til næste Tiders romme Knubbebilleder, fra Alakær til Christendom. Noget Frakture har jeg i lang Tid ikke ført og det forsøger kum den dybste Afnor, hvad Skriveren angaaer, men vel er det mørkvarigt, thi hvordan mon den almindelige Tentemaaede være, naar en Skribent midt i den joakalde Christne Menighed skal kunne, skal vove at tale saaledes? Det er sandt, han har ikke noret Christendom, men Engher veed je, at han med de, den nyere Tids romme Knubbebilleder, jeg sag varer afsløbet til, el kan mente andet end Christne, end Hader, Son og Hellig Land, den sande Gud, hvem jeg med alte Christne ene og allene dyrker og tilbeder. Saadikt er det da kommer, at Christelia Tro, liegeom i Christendommens forde Dage faldes et Kast af den guddommelig sande Religion, er det ikke grualigt, have vi mere Vilde nesbetyd behov om, at vi leve i en Hedenning.

Hvad nu mit forrige Hedenstak angaaer, da er det diskret, sandt, jeg har været Hedenning,

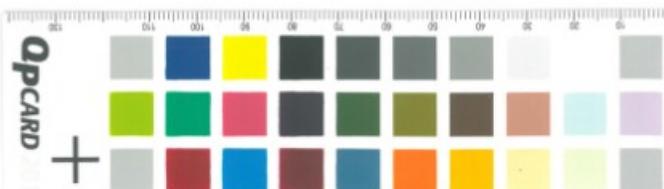

som saamange hundrede Vorster i de siste Dage, der vil sige, der var en tid, da jeg havde forlovet mig Tro paa Christus og Guds Ord, og troede kun paa Hornfugten, men i enden Verdening var jeg det aldrig, og kun som Christen findes Menigheden mit. Fløndt min Skrivemaade i det Ensfelt vilst nat ligé til 1800 var uisommelig for en Christen. Sandheden heraf maa alle se som have kiende mig høret, og jeg maa izten ved denne Uelighed erindre om, at Beritserne beretligge for Publitionen Mine. Det var 1806 da jeg egenlig fortælling talte offentlig og paa encong blev rej et Par Ord om Sangene i Edda (Minerva Sept. 1806) og Afskriften om Religion og Virxsi (Theolog. Maanedts. Heft. 1807) indsende i Octdr. 1806) og at denne Afskriften, trods de hørtroende Ord og Talemaader, som varende den, et tilsl. Tivol om Christen Tro, skulde jeg mente, da den er en Krigserklæring mod Vibels og Christendoms Rinder. At jo, formelst Mangel paa inderlig Hærslabid til Gud og Mester, og Atreas efter forsonelig Hæve i hole 4 har noled med ret at begynde den forlyndte Krig og ansaaet det, med saamange Christne, for en lovlig poetisk Herhed at tale om Afghuder, som om de vare Doger, ansaaet det med dem for rigtigt at føste med Doger og antelige Ting uden kragne Hensyn paa Hogen og Christendommen, der er, desværre, saadet, men at jeg aldrig tog min Krigserklæring tilbage eller dulgte min Christendom, der er ogsaa saadet, ja alle mine Arbeider af negen Vibde bekiende udtrykkelig bibelsk Christendom som min Religion, Fløndt de stræbe at lømpe sig side efter Tidens Tolerance. Saaledes bekiende jeg mig i Afskriften om Vidensfølsomhed (Minerva Mars 1807) for Christen og i de siste Dage læst heraf Christen, saaledes erklarede jeg, i mine mest formerellige Arbeider: Om Afghueren (Minerva Mai 1807) og Mordens Mythologie, Christendom for den rene, udenbare Sandhed og lovprieste Kun Afghuer som det Sandeste Menneske havde digtet, for det Sandeste Man funde have ubenfor Palvinaa, for Christus kom til Jorden; saaledes vidner Oprindene af Kjæmpelivets Undergang uretteligt om Christen Tro hos ham som fremstille dem, og endelig fornæmde jeg i min Domitspræften (1810) den Krigserklæring, i hvil. Aand jeg skriver, og

med Guds Hjælp skal stvide farlønget til Han bres der mit at nedslæge Vaaben, for at indgåe i den Hule, hvorster Hjærtet langes, og ved hvil. Øilede det styrke og viderføres paa Væn.

Denne husefrimme Henvisning til mit øjenlise Skrifte mener jeg er let gyldeste Minis for, at jeg aldrig har været en sadan Almindelighedsmand nu ikke nu finder Vibag i at indhulde Tolt, at jeg aldrig har været paa Indbildningsraadens romme Afsludsstiller, aldrig i pantsristt Raicer højet mit for O im og Aufahor, Fløndt det højt og her, som i Raadsrådet (1804) i det om Afghueren i Indbrevnen til Mordens Mythologi, i Verset om Gundersels Stov og sine Sebede, ere Udrygt, som jeg hader og ofteue og som en kan for Menneske undsøgle ved Almindeligheden af den Mening, at Man i bisærige Arbeider-gieme kunne se sige, hvad Man ikke mente, naar det kun klara gæt og van takleligt for Indbildungnen. Nu kan jeg ikke glore mere end paa det hørtidelige gientalte og frakrive mig over Udlæbelse og hvil. Ord, som et efter strand Proveste kan haave for Sandheden; det er for Vibens Domskof, og ret inderlig hebe Enhver, ikke af min forrigt Afstand at forarges, eller tanke, at, fordi jeg vedbliver at vise Skjuldfab, jeg da virkelig higer det Mindste i Verdi og Vælde, som jeg et holder for vis, christelig Sandhed, som jeg et er red til at gientage i det correst, men utilholdede Spez. Til at blive ved med bildeleg Tale har jeg den gylde Grund, at den er Vibens og Menneskets oprindelige, naturlige Spez, at det Menneske berøgenes et kan bestue udem som et Viblæde i Spelet. At jeg set ikke er hængt for i de mest urettelige (Man holder dem plætte) Ord at udfige mit Kullivietro paa den hellige Skrifte efter dens bogstavelige; det er orbrekte Mening, det kan Man blandt andet see af min Prædiken om, hvorfor vi kaldes Lutheranere. Med Glode seer jeg Guds Hærlichkeit i Spelet og mas til Andens Glade fundsgore mit Son, men osaa i denne Mening har jeg med full Overbevisning: salige ere de som ikke se, og dog tro!

N. F. S. Grundtvig.

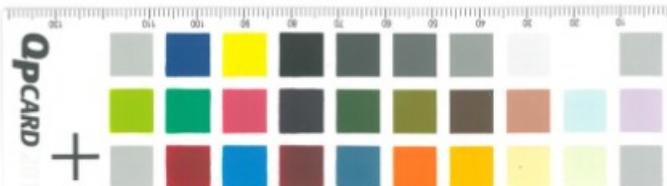

som saamange hundrede Vorster i de siste Dage, der vil sige, der var en tid, da jeg havde forlovet mig Tro paa Christus og Guds Ord, og troede kun paa Hornfugten, men i enden Verdening var jeg det aldrig, og kun som Christen kender Menigheden mit. Fløndt min Skrivemaade i det Ensfelt vilst nat ligé til 1800 var uisommelig for en Christen. Sandheden heraf maa alle se som have kiende mig høret, og jeg maa izten ved denne Uelighed erindre om, at Beritserne beretligge for Publitionen Mine. Det var 1806 da jeg egenlig fortælling talte offentlig og paa encong frev jeg et Par Ord om Sangene i Edda (Minerva Sept. 1806) og Afskriften om Religion og Virsigt (Theolog. Maanedts. Heft. 1807) indsende i Octdr. 1806) og at denne Afskriften, trods de hørtroende Ord og Talemaader, som varende den, et tilsl. Tivl om evigt Christen Tro, skulde jeg mene, da den er en Krigserklæring mod Vibels og Christendoms Rinder. At jo, formelst Mangel paa inderlig Hærslabid til Gud og Mester, og Atreas efter forfangelig Hæve i hole 4 har noled med ret at begynde den forlynte Krig og ansaa det, med saamange Christne, for en lovlig poetisk Herhed at tale om Afgrunder, som om de vare Doger, ansaaet det med den for rigtigt at støtte med Doger og antelige Ting uden kragne Hensyn paa Hogen og Christendommen, der er, desværre, saadet, men at jeg aldrig tog min Krigserklæring tilbage eller dulgte min Christendom, der er ogsaa saadet, ja alle mine Arbeider af negen Vibde bekiende udtrykkelig bibelsk Christendom som min Religion, Fløndt de stræbe at lømpe sig side efter Edens Tolerance. Saaledes bekiende jeg mig i Afskriften om Vidensfølsomhed (Minerva Mars 1807) for Christen og i de siste Dage læst heraf Christen, saaledes erklarede jeg, i mine mest formerellige Arbeider: Om Afgrunden (Minerva Mai 1807) og Mordens Mythologie, Christendom for den rene, udenbare Sandhed og lovprieste Kun Afgrunden som det Sandeste Menneske havde digtet, for det Sandeste Man funde have ubenfor Palvinaa, for Christus kom til Jorden; saaledes vidner Oprindene af Kjæmpelivets Undergang uretvidig om Christen Tro hos ham som fremstilte dem, og endelig fornæmde jeg i min Domitspræften (1810) den Krigserklæring, i hvil. Aand jeg skriver, og

med Guds Hjælp skal stribe farlønget til Han bres der mig at nedslæge Vaaben, for at indgåe i den Hule, hvorster Hjærtet langes, og ved hvil. Øilede der styrktes og viderføres paa Væn.

Denne husefrimme Henvisning til min øjen har Skrifte mener jeg er det gyldige Ordio for, at jeg aldrig har været en sadan Almindelighed, som man nu finder Vibag i at indhulde Tolt, at jeg aldrig har været paa Indbildningsraadens romme Afslubbslæder, aldrig i pantsættet Majestic højt mit for O im og Aufathor, Fløndt det højt og her, som i Raadsrådet (1804) i det om Afgrunden i Indbæuningen til Mordens Mythologi, i Verset om Gundersels Stov og sine Seeder, ere Udrygt, som jeg hader og ofteue og som en kan føre Menneske underholdet ved Almindeligheden af den Menighed, at Man i bisærige Arbeider gjerne kan de sige, hvad Man ikke mener, naar det kan klænæ godt og van takleligt for Indbildungnen. Nu kan jeg ikke give mere end paa det hørtidelige gientalte og kræftige mig over Udlæbelse og hvil. Ord, som et efter strand Prostefle kan haere for Sandheden; det er for Vibens Domskof, og ret inderlig hebe Enhver, ikke af min forrigt Afstand at forarges, eller tanke, at, fordi jeg vedbliver at vise Skjuldfab, jeg da virkelig higer det Mindste i Verdi og Vælde, som jeg et holder for vis, christelig Sandhed, som jeg et er red til at gientage i det correst, men utilholdede Spez. Til at blive ved med bildeleg Tale har jeg den gyldige Grund, at den er Vibens og Menneskets oprindelige, naturlige Spez, at det Menneske berøgenes et kan bestuec uden som er Viblæde i Spelet. At jeg set ikke er hænge for i de mest uretvidelige (Man holder dem plætt) Ord at udfige mit Kullivietro paa den hellige Skrifte efter dens bogstavelige; det er orbrekte Menighed, det kan Man blandt andet see af min Prædiken om, hvorfor vi kaldes Lutheranere. Med Glode seer jeg Guds Herlighed i Spelet og mas til Andens Glæde fundgore mit Son, men osaa i denne Menighed har jeg med hvid Overbevillenig: salige ere de som ikke se, og dog tro!

N. F. S. Grundtvig.

□ □ □